

Talv ja potipuud

KAJA KURG

Milliseid okaspuid tasub kasvatada potis, et nad ka pärast krõbedamat talve ellu jääksid? Kuidas taluvad pakast konteinerisse istutatud lehtpuud? Küsime seda dendroloog Aino Aaspõllult.

Harilik elupuu on ju külmakindel liik, ometi näeb kevadel konteinerites silmatorkavalt palju pruune surnud puid. Miks?

Harilik elupuu on tõesti Eesti kliimas täiesti külmakindel, kuid kuna tema juured ei talu pikaajalist läbikülmutumist, siis talvel konteineris olles puu suure tõenäosusega hukkub. Kõik sõltub muidugi talvest ning alati leidub ka erandeid. Tallinnas Toompeal on üks hoov, kus elupuud on aastaid aiavaasis vastu pidanud. Loeb mikrokliima, kas koht on tuulte ja päikese eest varjatud, paksu lumekatte olemasolu jne.

Sageli näeb anumates ka ilusaid kalifornia ebaküpressi sorte. Kevadeks on need kõik kahjuks hukkunud. Ükski külmaõrn okaspuu anumas talve üle ei ela.

Milliseid okaspuid siis saaks konteineris edukalt kasvatada?

Võin oma kogemuste põhjal öelda, et isegi väikeses aiavaasis talvituvad edukalt Eestimaal kasvanud harilik kuusk, torkav kuusk, harilik mänd, keerd- ja mägimänd; kadakaliikidest harilik, roomav, Pfizeri ja sabiina kadakas.

Kuidas poti-elupuud külumise eest kaitsta?

Katke mulla pind paksult saepuru, peenestatud freesturba või koorepuruga. Kui on lund, visake veel sedagi poti peale, samuti ümber poti. Anuma ümber kerige pakasekaitsekangast vm soojusmaterjali.

Mida suurem on anum, seda rohkem on seal mulda ning seda aeglasmalt see läbi külmub. Kui konteiner on maapinnaga kontaktis, kiirgab sinna maa soojus ja suurem anum ei pruugi läbi külmuda. Väga hea isolatsioonimaterjal on lumi, seda tasub alati ümber poti kühveldada. Maapinnast kõrgemal olev taimenõu rõdul, terrassil või trepil külmub üldjuhul läbi.

Konteineri võib kaevata ka maasse, aga seda tuleb teha varakult, kui pinnas pole veel külmunud.

Potipuu võib ju talveks sisse tõsta?

Võib, aga üksnes jahedasse kohta, sobiv temperatuur on 0° ümber. Ideaalne, kui on olemas veranda või talveaed, sest seal on puud meil silma all ning me saame nende ilu edasi nautida. Talve elab elupuu üle ka pimedas garaažis või keldris, kuid kindlasti peab seal olema jahe, muidu läheb ta kasvama. Ärge unustage talvituma viidud puud kasta, sest muld ei tohi mitte mingil juhul läbi kuivada. Hoidke see parajalt niiske. Kastmisega ei tohi ka liialdada, sest liigniiskus tekitab mädanikke.

Tundub, et paljusid ei häiri üldse, et kevadel on potipuud rebasekarva. Siis nad ostavad lihtsalt uued asemele.

Kui rahakott kannatab, võib ju potipuudesse suhtuda samuti nagu lõikelilledes: lasta neil kevadeni aeda kaunistada ja siis ära visata. Närbunud

vaasililled viskame me ju kahetsusega ära. Lõikelilled rõõmustavad meid vaid mõne päeva, külmaõrna potipuu ilu kestab aga vähemalt pool aastat.

Aiavaasides näeb sageli ka lehtpuid, näiteks iluõunapuid, mis kevadel kaunilt õitsevad. Kas nende pärast peab samuti muretsema või pole talvepuhkusel olevale raagus puule anumas olemine probleem?

Konteineris kasvav iluõunapuu võib talve üle elada, ent võib saada ka tugevaid kahjustusi. See sõltub talve tõsidusest ja sellest, kas taim kasvata ti üles Eestis või toodi mõnelt pehmeta kliimaga maalt. Alati tasub katta potsi olev mullapind paksu multšiga ja kaitsta külma eest konteineri külgi.

Loomulikult ei pea talvel potis vastu külmaõrnad lehtpuud, nagu peensaagjas kirsipuu, mida tuntakse jaapani kirsina, samuti kämmalvaher, hunnitu remmelgas jt. Nead peavad talvituma kindlasti jahedas siseruumis. Muld hoidke potis parasniiske.

KAJA KURG